

Jaarstukken 2018

gemeente
gouda

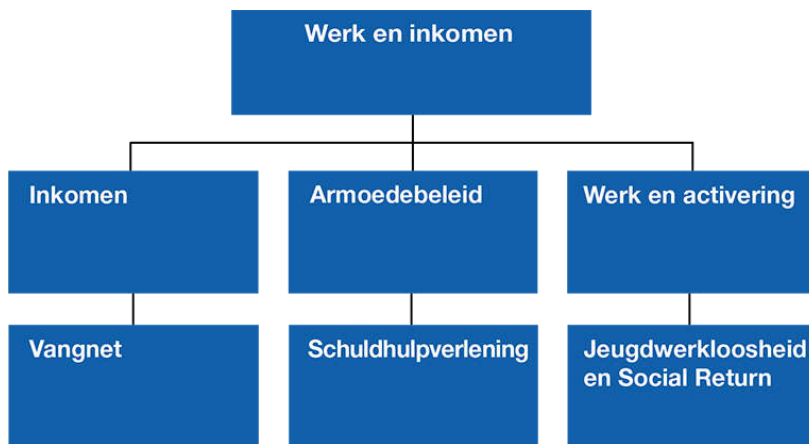

3.3 Werk en inkomen

Toelichting bij de foto:
Catering via Promen tot in de puntjes geregeld.

3.3.1 Wat heeft Gouda bereikt?

3.3.2 Wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van een voorgeschreven set beleidsindicatoren, die (ook) gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. Op de website staan alleen de actuele waarden. Om de waarden in perspectief te kunnen plaatsen, zijn in onderstaande tabel ook de waarden uit de Goudse programmabegroting 2018-2021 opgenomen. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Gouda betreurt het dat de kengetallen veelal niet van recente datum zijn en vaak onvoldoende aansluiten bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Deze zijn in dit programma te vinden onder het kopje "Wat heeft de gemeente ervoor gedaan".

Nr.	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
1	Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder	2016	43,6	41,3
			tweede halfjaar 2017	42,8	40,1
2	Aantal re-integratievoorzieningen	per 1.000 inwoners 15-65 jaar	2016	23,1	25,5
			tweede halfjaar 2017	27,5	26,1
3	% Kinderen in armoede	%	2015	6,44	6,58
4	% Jeugdwerkloosheid	%	2015	2,05	1,52

Nr.	Indicator	Toelichting
1	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
2	Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
3	% Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
4	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).

Toelichting

Dit zijn wettelijke indicatoren die verplicht in de jaarrekening opgenomen worden. De gemeente Gouda stuurt hier echter niet op. Sinds medio 2018 is het UWV gestart met het publiceren van GWU-cijfers (Geregistreerde werkzoekenden bij het UWV). Gouda rapporteert elk kwartaal over de ontwikkeling van de jeugdwerkloosheid volgens deze indicator. De jeugdwerkloosheid is in 2018 in Gouda gedaald met 14% (van 400 naar 345; landelijk gedaald met 13,8%).

3.3.3 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Inkomen en vangnet

Gouda biedt, voor inwoners die dat nodig hadden een financieel vangnet in de vorm van een Participatiewet-uitkering. Voorop staat dat iedereen die kan werken, werkt naar vermogen of actief is voor de samenleving. Het aan het werk helpen van bijstandsgerechtigden is een topprioriteit. De gemeente Gouda werd voor deze taak de afgelopen jaren onvoldoende door het Rijk gecompenseerd. Over 2018 is geen aanvraag voor een aanvullende (vangnet-)uitkering van het Rijk aan de orde.

Dit kwam doordat:

- het Rijk het macrobudget 2018 verhoogde anticiperend op de instroom van statushouders;
- het aantal inwoners dat een beroep op de Participatiewet deed sterk terugliep (in 2018 daalde het aantal bijstandsgerechtigden met 7%: per 1 januari van 1.784 dossiers via 1.800 naar 1.673 dossiers per 31 december);
- het aantal inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt (die al langer dan 2 jaar een uitkering ontvingen) daalde met 196. Ultimo 2018 had 67% van de cliënten langer dan 2 jaar een uitkering.

De goed draaiende economie is een belangrijke oorzaak. Mensen vinden werk en hoeven gaan uitkering aan te vragen. Daarnaast zijn er ruim 700 bijstandsgerechtigden uit de uitkering gestroomd. De gemeente blijft in 2019 aan een nieuwe sociale dienst bouwen. De belangrijkste inzet hierbij is, naast een financieel gezonde dienst en een klantgerichte benadering, dat Gouvenaars een perspectief wordt geboden.

Armoedebeleid en minimaregelingen

Na de invoering van het 'Beleidskader armoede en schulden' in maart 2017 zijn diverse minimaregelingen gewijzigd en is sterk ingezet op het realiseren van de, in het beleidskader, vastgestelde doelen. Centraal in het armoedebeleid staat: meedoen is de beste remedie tegen armoede! Het zwaartepunt van het armoedebeleid is het tegengaan van armoede onder kinderen. Meedoen maakt dat kinderen zich kunnen ontwikkelen en voorkomt sociaal isolement. Meedoen gebeurt op de arbeidsmarkt, maar ook op school of gewoon in de maatschappij. Meedoen betekent dat het individu daarin een eigen verantwoordelijkheid heeft en de overheid daarvoor desnoods ondersteuning biedt als die nodig is om te kunnen (blijven) meedoen.

Tegelijk wordt ingezet om zoveel mogelijk problematische situaties te voorkomen die leiden tot armoede en schulden, waardoor sociale participatie onder druk komt te staan. Grip op eigen geld is noodzakelijk om te kunnen meedoen.

Wat wordt beoogd met het armoedebeleid:

- meedoen mogelijk maken door passende ondersteuning;
- kinderen hebben de toekomst: in het minimabeleid zijn kinderen en jeugd de prioritaire doelgroep;
- minimaregelingen zijn toegankelijk en vindbaar;
- het bieden van een passend aanbod bij schuldenproblematiek (inclusieve schulddienstverlening).

Medio 2019 wordt op basis van een door het Nibud uitgevoerde minima-effectmeting bezien of en zo ja, welke aanpassingen in het armoedebeleid moeten worden doorgevoerd.

Stadspas en kindpakket

De stadspas en het kindpakket waren in september 2017 ingevoerd. Kinderen zijn kwetsbaar in situaties van armoede en met het kindpakket worden voorzieningen geboden om de gevolgen van armoede voor kinderen te beperken. In 2018 nam het gebruik van de stadspas en het kindpakket toe. Op 31 december 2018 hadden 1145 inwoners met een laag inkomen de pas aangeschaft en ondersteunt de gemeente 1316 kinderen via het kindpakket.

De stadspas biedt inwoners de mogelijkheid om met korting of gratis deel te nemen aan diverse activiteiten die de Rotterdampas biedt. Daarnaast biedt Gouda aan kinderen die opgroeien in gezinnen met een laag inkomen het kindpakket.

Dit pakket bestaat uit:

- Een gratis stadspas met daarop vouchers voor deelname aan sport of cultuur en een jeugdtegoed;
- Een schoolkostenregeling voor tegemoetkoming in de kosten van schoolgaande kinderen, zowel op het basis- als voortgezet onderwijs;
- Een vergoeding voor bezoek aan peuterspeelzaal voor 2- en 3-jarigen;
- Een gratis ID-bewijs voor kinderen van 14 jaar en ouder zodat zij makkelijker kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Via de stadspas kunnen kinderen deelnemen aan sportieve- of culturele activiteiten bij 36 Goudse verenigingen en organisaties. Op de pas staan 2 vouchers die het kind per zes maanden kan laten verzilveren bij de vereniging naar keuze. De rekening voor de activiteit wordt dan voldaan door de gemeente. Hiermee wordt deelname aan sport en verenigingen zo eenvoudig mogelijk gemaakt voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. In 2018 zijn 1182 vouchers verzilverd. Er is geen goede vergelijking te maken met 2017. De vouchers zijn ingegaan vanaf 15 september van dat jaar en de oude Geld Terug Regeling bleef geldig tot 31 december. De meeste kinderen hebben op grond van de oude regeling kunnen sporten.

Ook op de Rotterdampas staat voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen een jeugdtegoed van € 150. Dit jeugdtegoed kan worden besteed bij gecontracteerde winkels voor het kopen van kinderkleding, sport- en schoolspullen voor kinderen. Tot en met december 2018 was van dit jeugdtegoed 82% ingezet ten behoeve van 1218 kinderen. Het restant kan tot 1 maart van dit jaar worden ingezet door de pashouders.

In vergelijking tot voorgaande jaren hebben over het pasjaar tot 1 maart 2019 fors meer kinderen gebruik gemaakt van de pas dan in het eerste halfjaar van de Rotterdampas dat van september 2017 tot maart 2018 liep.

In onderstaande tabel staan aantallen die betrekking hebben op een andere periode dan een kalenderjaar. De Rotterdampas is ingevoerd per 15 september 2017 en heeft jaarlijks een geldigheidsduur van 1 maart tot maart. Inwoners kunnen het jeugdtegoed gedurende die periode besteden.

Periode	Aantal kindpassen met kindpakket	Actief gebruik jeugdtegoed
15-09-2017 tot 01-03-2019	1.005	93.8%
01-03-2017 tot 01-03-2019	1.338	96.1%

In 2018 bood de gemeente ook een schoolkostenregeling als onderdeel van het kindpakket. Deze regeling bestaat uit een bijdrage voor kosten als excursies, schoolkamp en dergelijke. Voor kinderen op het voortgezet onderwijs bestaat eenmalig de mogelijkheid om een bijdrage in de kosten van een laptop te krijgen. In 2018 is 540 keer een beschikking afgegeven voor een bijdrage in de schoolkosten. Verder zijn voor 22 kinderen een ID-kaart vergoed en hebben 57 peuters mee kunnen doen op een peuterspeelzaal of kortdurende kinderopvang.

Eind 2018 is de pilot 'leren voor de toekomst' gestart in samenwerking met de Brede School. Circa 30 leerlingen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen hierdoor betaalbare huiswerkbegeleiding volgen. Voor 4 gezinnen wordt voor de ouderbijdrage nog een bijdrage verleend vanuit het Kinderfonds.

Overige gebruikers Rotterdampas

De Rotterdampas is beschikbaar voor alle inwoners van Gouda. Mantelzorgers krijgen deze als blijk van waardering en andere inwoners die niet behoren tot de doelgroep minima kunnen de pas voor € 60 aanschaffen. Naast het aantal inwoners met een laag inkomen, is de pas in 2018 door 532 volwassenen en 176 kinderen in gebruik.

Collectieve zorgverzekering

Naast voorzieningen voor maatschappelijke participatie biedt de gemeente Gouda een collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen, waarbij de gemeente bijdraagt in de kosten van de premie van de aanvullende verzekering. Het gebruik hiervan is in 2018 weer iets gestegen ten opzichte van 2017.

Bijzondere bijstand en individuele inkomenstoelage

De gemeente biedt ondersteuning via de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoelage. Deze laatste voorziening is in 2018 gewijzigd. De toeslag is verhoogd en er is een toeslag per minderjarig kind ingevoerd. In 2018 is de toeslag aan 982 huishoudens toegekend.

Kinderfonds

In 2018 is het kinderfonds van de gemeente Gouda gewijzigd. Daarbij is expliciet ingezet op het omvormen van het kinderfonds naar een vangnet voor kinderen in armoede die niet ondersteund kunnen worden via het gemeentelijke kindpakket of voor wie dit pakket niet passend is. Daarbij is de uitvoering ook overgegaan van Stichting Meedoen naar de Brede School. Het Kinderfonds is in de tweede helft van 2018 beter bekend geworden en wordt in toenemende mate gevonden voor ondersteuning.

Aanpak laaggeletterdheid

Verminderde vaardigheden op het gebied van taal, rekenen of omgaan met een computer, is in Nederland een flinke beperking. Laaggeletterdheid is een belangrijke oorzaak voor sociale problematiek, zoals armoede of schulden. En vaak gaat dit over van generatie op generatie. In 2017 is in Gouda met maatschappelijke partners een Taalakkoord afgesloten en is het Taalhuis geopend in de Chocoladefabriek. In totaal heeft het Taalhuis in 2018 bij 264 mensen geadviseerd over een passend traject en hebben 217 mensen via het Taalhuis cursussen gevolgd. Er zijn inmiddels vaste spreekuren en ook in diverse wijkcentra is informatie beschikbaar.

Schuldhelpverlening

Schuldhelpverlening is per 2 januari 2018 door de gemeente zelf ter hand genomen. Er is hard gewerkt om aan inwoners laagdrempelige toegang te bieden en om ervoor te zorgen dat de uitvoering voldoet aan het kwaliteitskader van de NVVK. De NVVK heeft de gemeente Gouda in mei 2018 toegelaten als lid van de branchevereniging.

Verder is in 2018 gestart met het versterken van de netwerksamenwerking met maatschappelijke partners die betrokken zijn bij hulp aan inwoners met schulden. Deze afspraken zullen uiteindelijk leiden tot een sluitende keten en daarmee een inclusief aanbod voor hulp bij schulden en financiële problemen. In het najaar van 2018 is gesproken met mensen met ervaring met de schuldhelpverlening om te leren van hun ervaringen. In 2 sessies is samen met de Goudse cliëntenraad, de stichting Kernkracht en de gemeente Gouda uitvoerig gesproken met een (a-selectie) groep cliënten van de schuldhelpverlening. Deze avonden hebben veel waardevolle informatie opgeleverd die zoveel mogelijk direct in het proces van schuldhelpverlening wordt verwerkt.

2018 was het eerste jaar waarin de gemeente Gouda zelf uitvoering is gaan geven aan schuldhulpverlening. Dit betekent dat nog relatief veel dossiers in de stabilisatiefase zitten en nog een geringer aantal al in een schuldregeling zit. De komende jaren zal hier een meer gemengd beeld uit voortkomen als er sprake is van een combinatie van nieuwe aanmeldingen en lopende trajecten.

In 2018 hebben 367 unieke klanten zich aangemeld voor schuldhulpverlening. Hiervan konden 72 klanten worden geholpen via een informatie en adviestraject en zijn 230 klanten uitgenodigd voor een intakegesprek voor schuldhulpverlening. De gemeente Gouda stelt geen eisen voorafgaand aan de aanmelding en vraagt geen documenten op voor het eerste gesprek. Er is sprake van zeer laagdrempelige toegang.

Een aantal klanten gaat niet door van aanmelding naar intake: veelal omdat ofwel de klant niet meer bereikbaar is na herhaalde contactpogingen, toch een andere vraag had of niet voldoet aan noodzakelijke voorwaarden en eerst elders ondersteuning nodig heeft. In Gouda is het percentage klanten dat na aanmelding het traject niet vervolgt in 2018 iets minder dan 18%. Uit het rapport van de Nationale Ombudsman 'Een open deur' blijkt dat het gemiddeld uitvalpercentage in Nederland tussen de aanmelding en de intake 28% bedraagt.

Werk en activering

Reguliere bedrijfsvoering sociale dienst

De gemeente Gouda ondersteunde in 2018 inwoners met een uitkering naar werk en stimuleerde jongeren terug te gaan naar school om een opleiding af te ronden. Het resultaat is dat 103 uitkeringsgerechtigden naar fulltime werk uitstroonden en 50 jongeren naar school en/of werk gingen. Daarnaast gingen 223 uitkeringsgerechtigden parttime werken. □ Inwoners met een uitkering die (nog) niet kunnen werken werden, waar mogelijk, begeleid om actief te worden in de Goudse samenleving (bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk).

De gemeente Gouda ondersteunde werkzoekenden met een arbeidsbeperking naar 'beschermde werk'. Dit is een zo gewoon mogelijke werkplek bij een gewone werkgever met ondersteuning, zoals een subsidie van de loonkosten voor de werkgever en/of jobcoaching op de werkplek. In de arbeidsmarktregio Midden-Holland werd samengewerkt met arbeidsmarktpartners (o.a. onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, entree-opleiding en werkgevers) met als doel de regionale taakstelling van garantiebanen te realiseren. De gemeente Gouda vervulde hierin de rol van centrumgemeente. In 2018 werden 43 personen uit het doelgroepenregister naar werk toe geleid; de taakstelling was 60 personen.

Voor arbeidsbeperkte werkzoekenden die dit niet kunnen en van het UWV een indicatie 'beschut werk' krijgen zorgde de gemeente Gouda voor een 'beschut werkplek'. In 2018 zijn 27 beschut werkplekken gerealiseerd.

Programma naar een nieuwe sociale dienst

Ondanks de verbeterde financiële situatie blijft het college hard werken aan de vernieuwing van de sociale dienst. Medio 2018 werd hiervoor het programma 'naar een nieuwe sociale dienst' geïnitieerd. Dit programma beoogt de dienstverlening van de sociale dienst - te weten de afdeling Werk en Participatie en de afdeling Inkomen - in de periode 2018-2022 duurzaam naar een hoger plan te brengen. Het doel is uiteindelijk om meer inwoners te laten participeren en een blijvende reductie te bewerkstelligen van minimaal 200 inwoners die langdurig afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Deze vernieuwing is noodzakelijk om grip te houden op het Participatiewet-budget, de dienstverlening aan de inwoners te verbeteren en het netwerk met werkgevers te professionaliseren. In dit kader wordt ingezet op zes bouwstenen (operationele doelen): de bedrijfsvoering op orde brengen, de cliënten leren kennen, meer oog hebben voor cliënten, professionalisering van medewerkers, een meer klantgerichte werkgeversdienstverlening en een effectievere samenwerking met Promen.

In 2018 werd gewerkt aan al deze bouwstenen. De focus lag op het in beeld brengen van cliënten en het op orde brengen van de bedrijfsvoering. In totaal zijn 750 cliënten via een quick scan in beeld gebracht. Van deze cliënten is nu een eerste beeld van de mogelijkheden om te gaan werken en van de ondersteuningsbehoefte. Tevens zijn van 580 cliënten met een ontheffing de dossiers geïnventariseerd.

Project 600

Met het Project 600 werd een belangrijke start gemaakt met het beter in beeld krijgen van cliënten van de sociale dienst. Ruim 600 cliënten die onvoldoende in beeld waren, zijn in een periode van ruim 3 maanden (van 24 september 2018 tot en met 10 januari 2019) opgeroepen voor een gesprek met als doel hun situatie in beeld te brengen. In de gesprekken werden cliënten breed uitgevraagd over hun werkervaring, opleiding en competenties. Daarnaast werden ook de levensdomeinen zorg, schulden, leefsituatie in beeld gebracht.

Veel van de gesproken 629 cliënten bleken reeds langdurig uit het arbeidsproces en sommige waren jarenlang niet gesproken. Met alle cliënten wordt een plan van aanpak gemaakt. 64 cliënten werden beschouwd als 'direct bemiddelbaar naar werk'. Het college zet onverkort in op participeren en bemiddelen naar werk van de Project 600.

Verreweg de meeste van de gesproken cliënten konden niet op korte termijn gaan werken en uitstromen; voor hen is langdurige ondersteuning noodzakelijk. Door in te zetten op participatie kunnen de kansen op deelname aan het arbeidsproces van deze cliënten toenemen. Via de voortgangsrapportages 'naar een nieuwe sociale dienst' wordt de gemeenteraad van de uitstroom en participatie op de hoogte gehouden.

Statushouders (tevens vangnetmaatregel 2017, 2018)

Hoewel geen vangnetuitkering 2018 wordt aangevraagd, zet het college onverkort in op de uitstroom van statushouders naar werk. Dit vanuit de maatschappelijke opgave en om te voorkómen dat een nieuwe groep met een lange afstand tot de arbeidsmarkt gaat ontstaan.

In 2018 werd het in beeld brengen van statushouders afgerond. Alle 233 individuele statushouders inclusief partners (175 dossiers) zijn nu in beeld gebracht en zij beschikken over een actueel plan van aanpak waaraan uitvoering wordt gegeven. In 2018 werd intensief met het onderwijs, het bedrijfsleven en met de bestaande informele en vrijwillige netwerken samengewerkt om statushouders te ondersteunen naar werk. 36 statushouders zijn uitgestroomd. Daarnaast zijn nog eens 6 statushouders parttime gaan werken. Hiermee is het beoogde effect van de eerder voorgenomen vangnetmaatregel 2018 (uitstroom van 18 statushouders) ruim overschreden.

In 2018 is een traject voor werkzoekenden gestart met als doel hen in de zorgsector op te leiden. Het traject is in samenwerking met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Bodegraven-Reeuwijk vormgegeven en door Zorgpartners Midden-Holland en mboRijnland uitgevoerd. In maart zijn 3 statushouder uit Gouda gestart met een voortraject bestaande uit basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en omgangskunde. In september 2018 stroomden vervolgens 2 statushouders door naar de opleiding tot verzorgende. In juni 2019 wordt het traject geëvalueerd en bij een positief resultaat wordt een tweede groep gestart voor statushouders en andere werkzoekenden.

In 2019 zal de ondersteuning van statushouders meer integraal ter hand worden genomen. Het college blijft onverkort inzetten op de bemiddeling naar werk van statushouders.

Project ontheffingen

Geconstateerd werd dat 580 cliënten een tijdelijke ontheffing hadden van de arbeidsplicht en/of sollicitatieplicht. Alle dossiers zijn onderzocht met de intentie om deze cliënten waar mogelijk te laten participeren (bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of parttime werken). In 2019 worden cliënten nader gescreend en gesproken en wordt zoveel als mogelijk een plan van aanpak opgesteld.

Experimenteren met ondernemen vanuit de bijstand □

In 2018 werd een experiment uitgevoerd met parttime ondernemen vanuit de bijstand binnen de kaders van de Participatiewet. Hiermee werd een invulling gegeven aan de breed gedragen aangenomen motie om in Gouda te starten met een experiment voor een verplichtingsvrije uitkering. Het doel was om deelnemers te stimuleren om te participeren in de samenleving, om ondernemersvaardigheden op te doen, om een netwerk op te bouwen, om allerlei vaardigheden te ontwikkelen en waar mogelijk inkomsten uit de eigen onderneming te genereren. Negentien werkzoekenden namen deel aan dit experiment.

De huidige pilot is verlengd tot einde 2019, omdat hiermee zekerheid ontstond dat de huidige deelnemers hun traject kunnen afronden. Naast verlenging van deze pilot worden voor 2019 de mogelijkheden verkend voor een vervolg van de pilot en voor de opzet van een sociale coöperatie die openstaat voor alle bijstandsgerechtigden.

Jeugdwerkloosheid

Jeugdwerkloosheid werd bestreden door jongeren, al of niet met een uitkering, die niet zelfstandig de weg vonden ondersteuning op maat te bieden. Dit met als doel dat zij uitstromen naar werk en/of een passende opleiding. In dit kader werkten arbeidsmarktpartners nauw samen aan een sluitende aanpak en werden Europese middelen (ESF) ingezet. Het ging zowel om preventie- als om bestrijding jeugdwerkloosheid. In het kader van preventie zijn in de regio Midden-Holland sluitende werkafspraken tussen gemeenten en het Praktijkonderwijs/Voortgezet Speciaal Onderwijs gemaakt, opdat elke jongere, nadat zij de school verlaten, in beeld blijven. Tevens werd stevig ingezet op het tegengaan van voortijdige schoolverlaters. In het kader van de bestrijding jeugdwerkloosheid werd voor werkzoekende jongeren een voucherregeling ingezet (dit is een tijdelijke loonkostensubsidie voor werkgevers in de regio Midden-Holland die hen stimuleert om jongeren in dienst te nemen). Jongeren die worstelen met diverse vormen van problematiek (schulden, dakloos, psychische problemen, een justitieel verleden) werden begeleid richting werk/school door gespecialiseerde jongerencoaches. Ook konden jongeren bij het leerwerkloket informatie verkrijgen over scholing en testen doen (bijvoorbeeld een competentietest).

Per 1 september 2017 zijn Promen en mboRijnland gestart met een nieuw onderwijsconcept: School@Work. Het doel van School@Work is om jongeren via scholing, werkervaring en intensieve begeleiding op te leiden voor een diploma op MBO-niveau 1 (entree) zodat zij door kunnen stromen naar MBO-2 of betaald werk.

In augustus 2017 zijn 19 jongvolwassenen gestart (15 uit Gouda). 14 studenten hebben in 2018 een diploma behaald. De overige studenten gingen aan het werk, startten een gezin of kregen een verlenging om alsnog het diploma te behalen. Het traject is in augustus 2018, wegens succes, opnieuw gestart met 16 studenten.

De gemeente Gouda heeft Stichting de Broekriem de afgelopen vier jaar gecontracteerd. De Broekriem is een landelijke opererende organisatie, is ontstaan vanuit een initiatief van werkloze jongeren en vormt een platform voor en door werkzoekenden. Dit met als doel een bijdrage te leveren om op een laagdrempelige wijze werkzoekenden te activeren en handvatten te geven en hiermee versnelt een geschikte baan te vinden. De eventmanagers van de Broekriem (zelf werkloos) organiseren gratis bijeenkomsten waarin werkzoekenden kennis, tips en ervaringen uitwisselen en elkaars netwerk benutten. Tevens worden gratis (sollicitatie)workshops gegeven (veelal door iemand uit het bedrijfsleven). Een aanzienlijk deel van de deelnemers zijn jongeren.

In 2018:

- Werden er 24 bijeenkomsten/sollicitatietrainingen voor werkzoekende georganiseerd;
- Bezochten 261 werkzoekenden deze bijeenkomsten;
- Werden 5 werkzoekenden tot vrijwilliger/eventmanager opgeleid, waarvan 60% binnen zes maanden uitstroonden naar een betaalde baan.

Social Return

Het uitgangspunt van Social Return is dat bij aanbestedingen een ondernemer, bij opdrachten boven een bepaalde waarde, een deel van de aanneem- of loonsom voor Social Return inzet. In 2018 zijn in totaal 48 werkzoekenden via Social Return naar werk geleid (doel: 60 werkzoekenden).

Conform het plan van aanpak werden drie actielijnen uitgevoerd:

1. Het intensiveren van de inzet op maatwerk;
2. De sectorale benadering;
3. Inzet bij lagere contractwaarden en bij subsidies.

Deze actielijnen werden ingevoerd. De resultaten bleven echter enigszins achter, omdat er niet voldoende arbeidsfitte kandidaten waren die op de vacatures pasten. De verwachting is dat in 2019 de resultaten zullen verbeteren. De reden is dat de cliënten beter in beeld zijn en er wordt ingezet op het arbeidsfit maken van deze cliënten.

In 2018 werd een pilot uitgevoerd met negen subsidierelaties. Het doel was, om op vrijwillige basis, Social Return toe te passen door met name werk, stage- of leerwerkplekken te creëren voor de doelgroep van werkzoekenden van de gemeente. De deelnemende organisaties waren enthousiast en zien volop mogelijkheden. Zij hebben echter tijd nodig om deze nieuwe werkwijze in te voeren. De verwachting is dat er in 2019 resultaten worden geboekt. In 2019 wordt Social Return voortgezet voor de subsidierelaties uit de programma's Zorg (Wmo), Werk en Inkomen, Jeugd, Onderwijs en sport en Veiligheid en bestuur.

3.3.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen	Doel
Promen	Promen voert voor de gemeente Gouda de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Kerntaak is het bieden van betaald werk en ontwikkelmogelijkheden voor inwoners met een indicatie op grond van de WSW. Daarnaast worden activiteiten uitgevoerd voor werkzoekenden die gemeentelijke ondersteuning krijgen op grond van de Participatiewet. Doel is om deze inwoners kansen te bieden op zo regulier mogelijk werk. Promen biedt daarvoor in samenwerking met de gemeente onder meer beschermd en beschut werk, re-integratietrajecten, trainingen en begeleiding.

Promen

Doel van het programma Werk en inkomen is dat iedereen die kan werken, werkt naar vermogen of actief is voor de samenleving. Voor wie dat nodig heeft, is een veilig vangnet beschikbaar. Promen levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen van het programma Werk & inkomen door het leveren van diensten voor inwoners die ondersteuning krijgen op grond van de Participatiewet. Via deze weg krijgen meer inwoners de kans om te werken in een zo regulier mogelijke werkomgeving en waar nodig op een beschutte werkplek.

Met ingang van 2018 zijn de regionale afspraken over de toekomst van Promen ingegaan. Door deze afspraken kan de gemeente Gouda zelf bepalen op welke wijze zij Promen wil inzetten voor de Participatiewet. Uitgangspunt van Gouda blijft om de opgebouwde kennis en kunde van Promen voor de inwoners met een arbeidsbeperking optimaal te benutten en toe te werken naar een gezamenlijke uitvoering. Zo is in het kader van de nieuwe sociale dienst een 'verlengde screening' ontwikkeld met inzet van expertise van Promen en de gemeente om cliënten beter in beeld te krijgen.

3.3.5 Wat heeft het gekost?

3.3.5.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2018 na 2e wijziging	Rekening 2018	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Inkomen	27.986	28.621	27.176	1.445
PG Minimabeleid	4.193	4.025	4.151	-126
PG Werk (en activering)	15.096	15.189	14.972	217
Totaal lasten	47.275	47.835	46.299	1.536
Baten				
PG Inkomen	-23.812	-25.007	-24.805	-202
PG Minimabeleid	-110	-110	-185	75
PG Werk (en activering)	-632	-648	-977	329
Totaal baten	-24.554	-25.765	-25.967	202
Saldo van baten en lasten	22.721	22.069	20.331	1.738
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-160	-893	-893	0
Gerealiseerd resultaat	22.561	21.177	19.439	1.738

3.3.5.2 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Inkomen	1.445.000	V		202.000	N	
Bijstandsvorderingen inkomen: De inbaarheid van uitstaande bijstandsvorderingen wordt jaarlijks geactualiseerd mede op basis van historie. In verband met de afname van de debiteurenvorderingen (meer ontvangsten) neemt de voorziening voor bijstandsvorderingen af; dit levert per saldo een voordeel op van € 183.000.	183.000	V	I			
Participatiewet-uitkeringen: De uitgaven voor de PW-uitkeringen zijn in 2018 sterk gedaald door afnemende aantallen. Daarnaast is rijkssubsidie sterk gestegen. Aangezien de gemeente bij het 2e ijkmoment nog uitging van een tekort van € 1,4 miljoen (de stijging van de rijkssubsidie was nog niet bekend) levert dit voor 2018 een voordeel op van per saldo € 0,95 miljoen.	1.208.000	V	I	258.000	N	I
BBZ: Zowel de uitgaven als de inkomsten van de Zelfstandigen zijn lastig vooraf te ramen. De uitgaven zijn iets achtergebleven bij de begroting (voordeel € 36.000). Er zijn in 2018 € 31.000 aan invorderingen ingeboekt en de rijkssubsidie geeft een voordeel van € 24.500. Ten opzichte van de begroting is er per saldo een voordeel op de baten van € 56.000.	36.000	V	I	56.000	V	I
Overig	18.000	V	I			
Minimabeleid	126.000	N		75.000	V	I
Bijstandsvorderingen: De inbaarheid van uitstaande bijstandsvorderingen wordt jaarlijks geactualiseerd, mede op basis van historie. In verband met de afname van de debiteurenvorderingen (meer ontvangsten) voor de bijzondere bijstand neemt de voorziening voor bijstandsvorderingen af (€ 23.000 voordeel). Daarnaast hebben er meer terugvorderingen plaatsgevonden gedurende het jaar dan vooraf geraamd (€ 174.000 t.o.v. geraamd € 110.000). Dit levert per saldo voor de baten en lasten een voordeel op van € 87.000.	23.000	V	I	64.000	V	I
Bijzondere bijstand: De uitgaven voor de bijzondere bijstand (zoals voor de kosten van een bewindvoerder ingeval van beschermingsbewind of voor andere onvoorzien maar noodzakelijke kosten zoals bijvoorbeeld een verhuizing) zijn op basis van aanvraag en is vooraf moeilijk in te schatten (openeinde-regeling); per saldo is hier minder beroep op gedaan dan begroot (zoals o.a. een lagere instroom van statushouders in 2018) waardoor een voordeel is ontstaan van € 78.000.	78.000	V	I			
Individuele inkomensvoorslag: Door de uitbreiding van de doelgroep (met ingang van 2018 is de gewijzigde regeling van kracht waarbij de hoogte van de bedragen zijn gewijzigd en per minderjarig kind in een huishouden een extra toeslag wordt verstrekt) zijn de uitgaven omhoog gegaan. Ten opzichte van de begroting levert dit een nadeel op van € 206.000.	206.000	N	I			
Stadspas: 2018 is het eerste volledige jaar waarin de stadspas beschikbaar is. Aan het begin van het jaar is een eerste inschatting gemaakt van de te verwachten uitgaven (totaal ca. € 776.000 begroot). Er is goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de stadspas te bieden heeft; dit geldt voor alle regelingen die er onder vallen (schoolkostenregeling, sportvouchers en het jeugdtegoed. Hierdoor zijn er meer uitgaven geweest dan in eerste instantie ingeschat (€ 89.000 nadelig). De baten betreft de eigen bijdragen van de verkoop	89.000	N	I	11.000	V	I

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
van de passen voor niet minima; deze zijn niet apart begroot en zorgen voor een klein voordeel.						
Schuldhelpverlening: In 2018 is het eerste jaar dat er gestart is met eigen afdeling voor de schuldhelpverlening. Het opstartjaar stond vooral in teken van het opzetten en inrichten van de werkprocessen; deels werd hiermee gebruikt gemaakt van inhuur. Gedurende het jaar zijn er meer personen aangenomen die het werk structureel gaan invullen. De vooraf ingeschatte uitvoeringskosten zijn iets lager uitgevallen waardoor er een voordeel is in 2018 van € 68.000 (begroot was € 568.000).	68.000	V	I			
Werk (en activering)	217.000	V		329.000	V	
Regionale projecten: Diverse projecten in de regio zijn niet volledig tot uitvoering gekomen (voordeel € 112.000). Voorgesteld wordt om het resterende saldo over te hevelen naar 2019.	251.000	N	I	363.000	V	I
Re-integratiegelden: Per saldo is er op de re-integratiegelden een onderbesteding van € 220.000. In 2018 is primair inzet geweest op het in beeld brengen van cliënten met eigen medewerkers. Daardoor is er minder budget ingezet voor ingekochte trajecten en ondersteuning.	190.000	V	I	30.000	V	I
Volwasseneneducatie: In 2018 was voor de regio Midden-Holland een budget beschikbaar van € 788.000 (inclusief het meegenomen bedrag uit 2017). De bestedingen van de organisaties die uit dit budget gefinancierd werden zijn achtergebleven. Dit betekent dat een deel van het budget (€ 48.000) wordt teruggevorderd door het Rijk. Een deel van het nog niet bestede budget mag meegenomen worden naar het volgend boekjaar (25%). Het saldo van de baten en lasten is t.o.v. de begroting neutraal (i.c. € 66.000).	66.000	V	I	66.000	N	I
WSW: De indexering van de WSW-gelden naar aanleiding van de meicirculaire levert een voordeel op van € 211.000; bij het 1e ijkmoment 2018 is reeds een vergelijkbaar bedrag ten laste van het perspectief gebracht met het verwerken van de begroting van Promen. Over het hele jaar is dit budgetneutraal.	211.000	V	I			
Overig	1.000	V	I			

3.4 Jeugd, onderwijs en sport

Toelichting op de foto:

Opening uitbreiding rugby-veld van RFC Gouda door wethouder Michiel Bunnik.